

DOSSIER

NOORD AMERIKA

The First Completely New Car in Fifty Years.

128-inch wheel base.
Yet only 57-inch high from road to roof.
160-horsepower V8 engine.

Yes, the new Ford is the most exciting car of the year, and for years to come. It is completely new in engineering principle, yet completely proved as more than 30,000 test miles of eight tests. Everything about the exciting car is a clean break from the car which whose engine never is needed. It's a new kind of engine, too, being mounted for the first time in the history of the car in design developed and proved by American leadership of science.

From Detroit, Ford's years of developing special cars for the Indianapolis Speedway, comes a unique blend of safety features, including a unique "torque box" which absorbs impact, and the "roll-over" protection which is a unique safety feature. Only one car in the world is a car to match the best of the Ford's plant, the largest and most modern automobile plant in the world, and built by Ford in American industry in the midwest.

In dit **dossier Noord-Amerika** kun je van alles lezen over de landen die behoren tot Noord-Amerika.

Het is echter niet alleen een **informatie-dossier**, maar ook hier en daar een **DOE-dossier**. Er zijn verschillende opdrachten die je moet uitvoeren.

Daarnaast is er een speciaal onderdeel: **De GEHEIME OPDRACHTEN**.

In groepen moeten jullie die geheime opdrachten gaan uitvoeren.

Het dossier bestaat uit een aantal hoofdstukken:

Hoofdstuk 1: Topografie **van Noord-Amerika**

Een opdracht waarbij je kennismaakt met de landen, belangrijkste steden, gebergten, wateren en dergelijke.

Hoofdstuk 2: Canada

Informatie over het noordelijkst gelegen land van Noord-Amerika

Hoofdstuk 3: Verenigde **Staten**

Het bekendste land van Noord-Amerika, waarover erg veel informatie gegeven wordt.

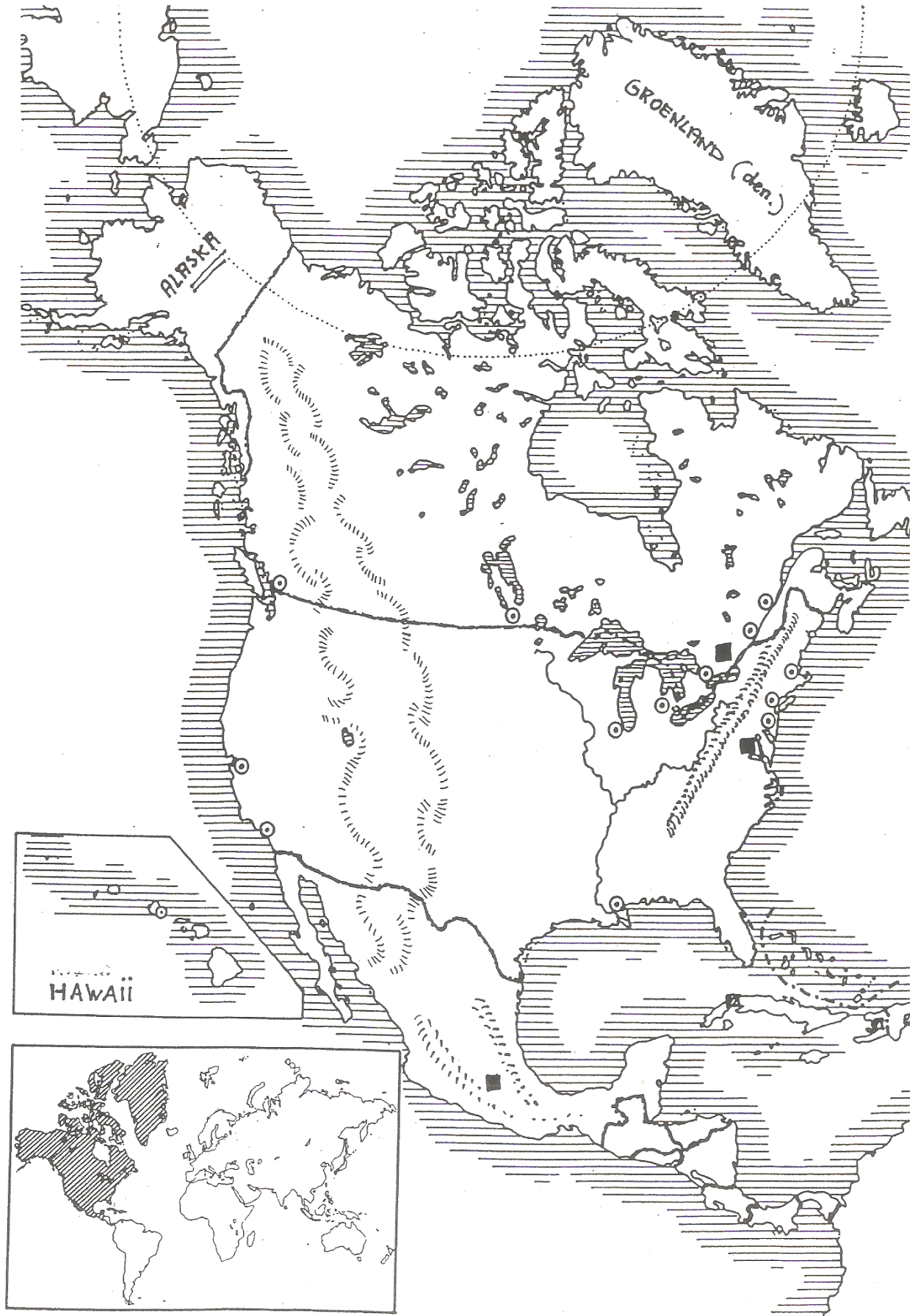
Hoofdstuk 4: Midden-**Amerika**

De landen die liggen tussen de Verenigde Staten en Zuid-Amerika

Hoofdstuk 5: De **Geheime Opdrachten**

Noord en Midden-Amerika

N O O R D - A M E R I K A

STAATKUNDIG

LAND	STEDEN
A. CANADA	1. <u>OTTAWA</u> 2. MONTREAL 3. QUIBEC 4. VANCOUVER 5. TORONTO
B. VERENIGDE STATEN	6. <u>WASHINGTON</u> 7. NEW YORK 8. CHICAGO 9. MIAMI 10. SAN FRANCISCO 11. LOS ANGELOS
C. MEXICO	12. MEXICO CITY
D. GUATAMALA	13. GUATAMALA
E. HONDURAS	14. TEGUCIGALPA
F. NICARAGUA	15. MANAGUA
G. COSTA RICA	16. SAN JOSE
H. PANAMA	17. PANAMA
I. EL SALVADOR	18. SAN SALVADOR
J. BELIZE	19. BELMOPAN

NATUURKUNDIG

WATEREN

- I ATLANTISCHE OCEAAN
- II GROTE OCEAAN
- III GOLF VAN MEXICO
- IV CARIBISCHE ZEE
- V NOORDELIJKE IJSZEE

GEBERGTE

- a. ROCKY MOUNTAINS
- b. APPALACHEN
- c. SIERRA MADRE

OPDRACHT: Kijk goed in de atlas en vul de letters en cijfers duidelijk in op de kaart. Geef elk land een eigen kleur (potlood)

OPDRACHT:

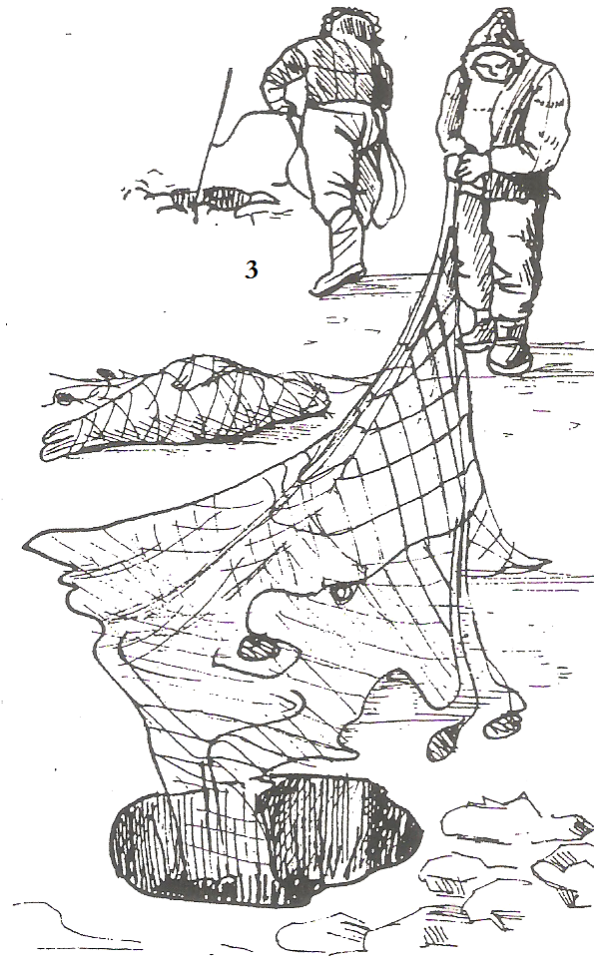
Kleur de Mississippi/Missouri blauw en de gebergten lichtbruin.

Geef de Romeinse cijfers en de kleine letters aan op de kaart.

Kleur de poolcirkel groen en de 'grote meren' lichtblauw

CANADA

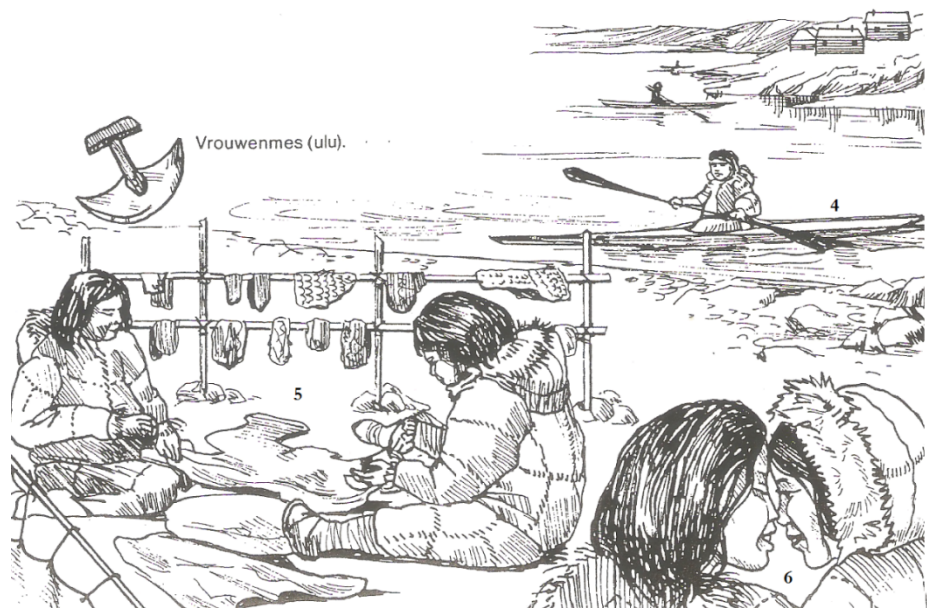
Canada is na Rusland het grootste land ter wereld. Een groot deel van het land is erg koud en daardoor wonen er erg weinig mensen. Hier leven vooral **Inuit**, die leven van jacht en visserij.

Noord-Canada

De Inuit.

1. Het bouwen van iglo's als tijdelijk winterverblijf.
2. De hondenslede.
3. Walrusjacht met harpoen, zeehondenjacht met net.
4. De jacht per kajak, met op de achtergrond houten huizen.
5. Het drogen van vlees en huiden. De huiden worden verwerkt tot kleding en schoeisel.
6. Begroeting door neuzenwrijven.

De meeste mensen wonen in de grote steden, die dicht bij de grens met de Verenigde Staten liggen.

Hoofdstad van Canada is Ottawa. De grootste stad is echter Toronto. Canada heeft veel aan de natuur. In het binnenland wordt olie en stoffen zoals koper, lood en zilver uit de grond gehaald. Daarnaast zijn er grote tarwe-vlakten en bosgebieden.

In deze uitgestrekte bosgebieden hebben groepen wolven het prima naar hun zin en proberen beren zalmen uit rivieren te scheppen.

Voor de toerist biedt die natuur verschillende kijk en doe-mogelijkheden.

Een speciale attractie zijn de **Niagara-Watervallen**, die voor een deel in Canada en voor een deel in de Verenigde Staten ligt. Aan de Canadese kant kun je achter de waterval gaan kijken.

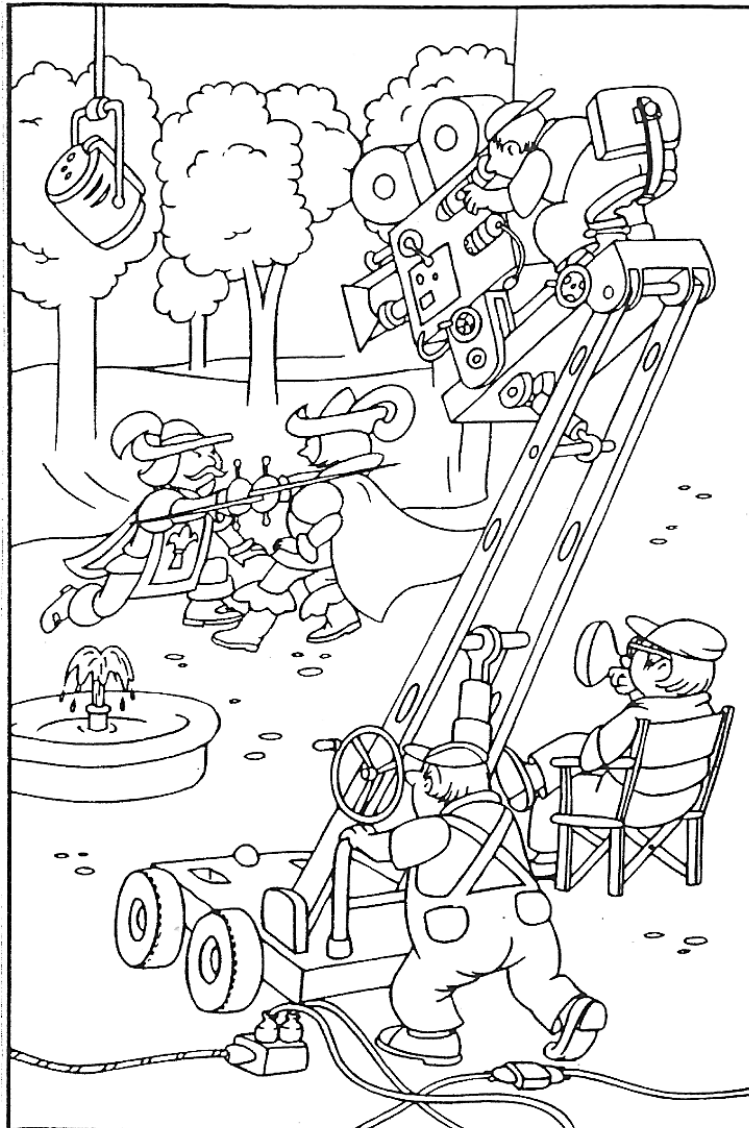
Daarnaast zijn **cruises naar het poolgebied** erg populair. Vertrekpunt is vaak het in het westen gelegen Vancouver.

Ook leuk is **Weg van de Dinosaurussen**, gelegen bij Alberta, waar restanten van verschillende dino-soorten zijn teruggevonden.

VERENIGDE STATEN

ALGEMEEN

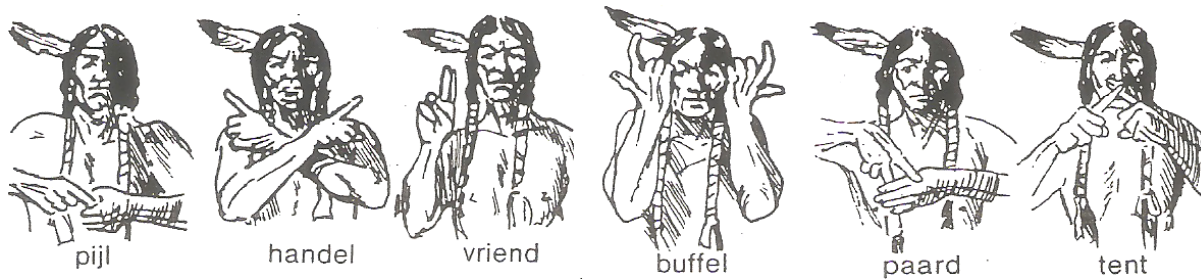
Ingesloten door de Atlantische Oceaan in het oosten en de Grote Oceaan in het westen is de Verenigde Staten het meest invloedrijke en daardoor belangrijkste land op aarde. Na de 2^e wereldoorlog (1939-1945), waarin de Amerikanen erg hebben bijgedragen aan de nederlaag van de Duitsers en de Japanners, kwam de Verenigde Staten in deze positie.

Welkom in Amerika! Hier in Hollywood worden prachtige films opgenomen. Kleur de tekening in. Het is tenslotte een kleurenfilm!

Doordat het land zich in alle opzichten op een hoog niveau ontwikkelde (economisch, technisch, militair), kreeg het een steeds sterkere positie in de wereld en willen ze hun invloed op andere landen groot houden. Soms zijn mensen/landen blij zijn met deze invloed van de Verenigde Staten, maar soms ook niet. Dit bleek wel op 11 september 2001. Maar ook als je kijkt naar de huidige situatie in bijvoorbeeld Irak (ISIS).

In de Verenigde Staten wonen zo'n 280.000.000 (280 miljoen) mensen. De voornaamste bevolkingsgroep vormen de blanken. Daarna komen de Negers en de Aziaten. De oorspronkelijke bewoners, **de Indianen**, zijn nog maar een zeer kleine groep.

De hoofdstad van de Verenigde Staten is **Washington**. Naast deze stad zijn er verschillende steden waar meer dan 1 miljoen mensen wonen, met **New York** als topper (zo'n 15 miljoen).

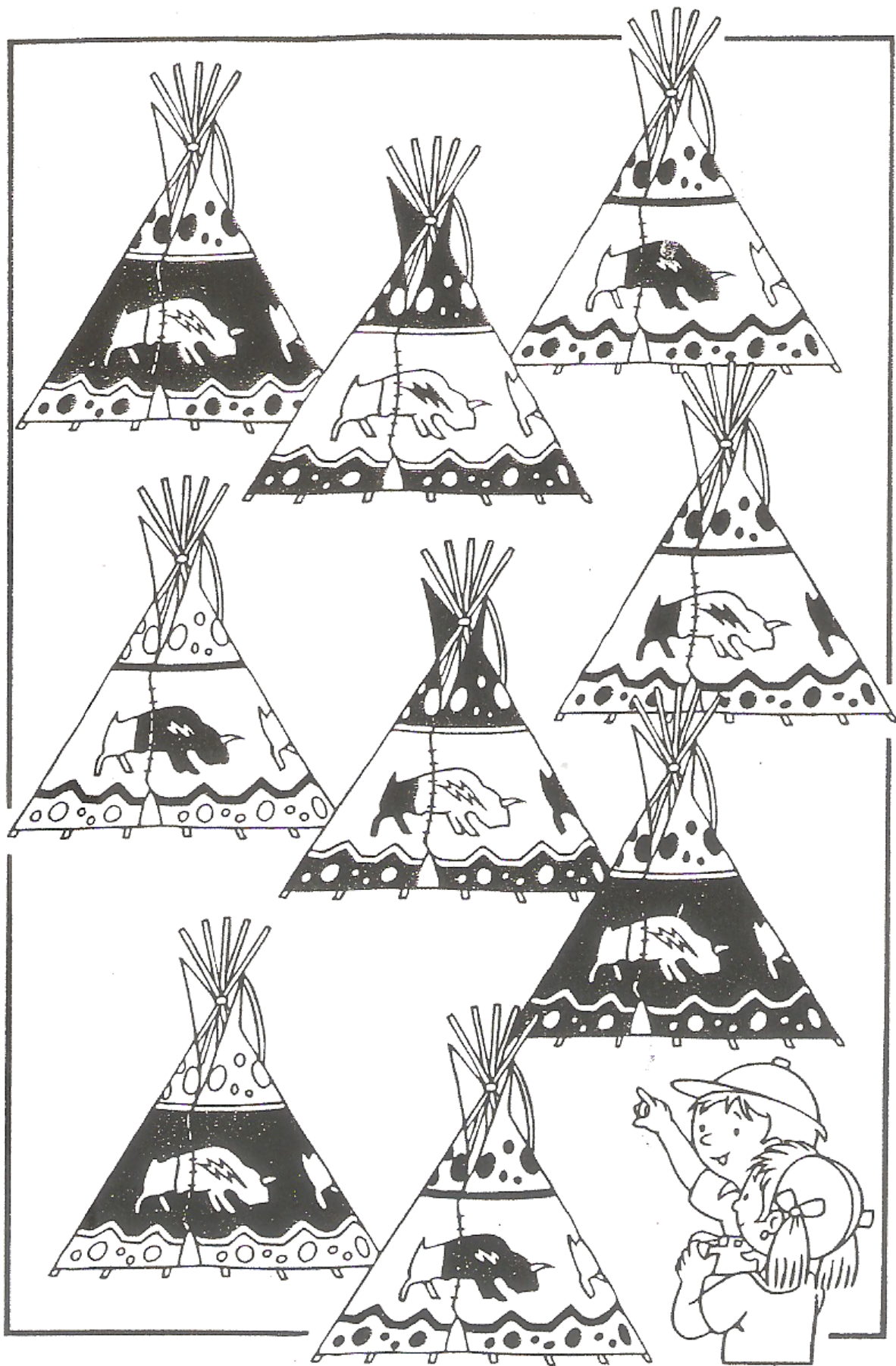

Regendans van indianen

Dwars door het land, aan de westkant, ligt een groot gebergte; de Rocky Mountains. Bekende rivieren zijn de Mississippi (Missouri) en de Colorado rivier. Deze stroomt (stroomde) door een gebied dat nu bekend staat als de **Grand Canyon**, een kurkdroog rotsachtig landschap waar vrijwel niets groeit.

De Verenigde Staten bestaan uit 50 staten (soort provincies). Elke staat heeft een eigen bestuur. Een aantal van die staten ken je wel...Florida, California, Texas...

Ook Alaska en Hawaii behoren tot de Verenigde Staten.

Welkom in Amerika! De indianen wonen in prachtige tenten die tipi's genoemd worden. Zoek de twee tipi's die hetzelfde zijn. Kleur daarna de tipi's!

NEW YORK

New York, de grootste stad van de Verenigde Staten, is gebouwd op drie eilanden: Manhattan, Long Island en State Island. De stad bestaat uit vijf grote wijken.

Oorspronkelijk werd New York gesticht door de Nederlander Peter Stuyvesant en toen heette de stad *Nieuw Amsterdam*.

New York is vooral bekend om:

Wolkenkrabbers

Enorme flats en kantoren. Het World Trade Center was de hoogste wolkenkrabber, maar na 9-11 is dit het **Empire State Building**. Het WTC had 110 verdiepingen en was 450 m. hoog.

Vrijheidsbeeld

Gelegen op een klein eiland. Het Vrijheidsbeeld was een geschenk van Frankrijk en werd ontworpen door Gustave Eiffel.

Daarnaast is de stad ook *berucht* door de vele drugsverslaafden en misdaden.

Het verschil tussen rijke en arme mensen is in de Verenigde Staten best wel groot en in New York is dit verschil duidelijk te zien. In de wijken Harlem en Bronx leven veel armen en daar kun je 's avonds dan ook beter niet gaan rondlopen.

Ook leven er in New York duizenden dakloze kinderen.

DE NATUUR

In de Verenigde Staten liggen een aantal prachtige natuurgebieden. Zeer bekend en uitgestrekt in het Yellowstone Park, gelegen in de Rocky Mountains. In dit park bevindt zich onder meer een geiser (warmwaterbron) die om de 63 minuten gaat spuiten (5 minuten spuiten, 58 minuten rust). Deze geiser staat bekend als '**Old Faithfull**' (ouwe trouwe).

Een ander bekend park is het **Sequoia National Park**, waar de beroemde Sequoia bomen groeien. Dit zijn reusachtige bomen, de hoogste bomen ter wereld, zo breed dat er een autoweg doorheen kan lopen.

De **Grand Canyon** ken je al, net als de **Niagara-watervallen**. Aan de Amerikaanse kant kun je naar de waterval varen en kun je via een 'wandeltocht' de waterval aanraken.

Tenslotte is er de **San Andreas Breuk**, gelegen in California. Het is een grote scheur in de aardkorst waar twee aardplaten langs elkaar schuiven. Hierdoor komen daar met zekere regelmaat (flinke) aardbevingen voor.

TOERISME

Als je geen zin hebt om naar de natuurparken te gaan, kun je nog vele andere attracties bezoeken. Je kunt bijvoorbeeld naar **Hollywood** gaan, het centrum van de filmwereld. Hier kun je rondleidingen krijgen, zodat je van alles over films en het maken ervan te weten kunt komen.

Daarnaast zijn er vele, vele pretparken. Denk maar aan alle parken van **Disneyworld** of aan filmparken zoals **Universal Studio's**: achtbanen, shows, hamburgers eten. Leuk toch?

Ga dan naar **Kennedy Space Centre**, de plek waar raketten en spaceshuttles werden gelanceerd en waar je het een en ander over de ruimtevaart kunt bezichtigen.

Of maak een tocht met een speciale boot over **de Everglades**, een groot moerasgebied in de buurt van Miami waar je op zoek kunt naar alligators (alleen kijken, niet aanraken).

Mount Rushmore is ook zeker de moeite waard. Dit is een rots waar de gezichten van vier Amerikaanse presidenten zijn uitgehakt...

En tot slot zijn er de **sportwedstrijden**. Baseball, American Football, basketbal.

Het is zeker een aparte belevenis zo'n sportwedstrijd mee te maken.

MIDDEN-AMERIKA

Guatemala, Honduras, Costa Rica, El Salvador, Belize, Nicaragua en Panama noemen we gezamenlijk ook wel Midden-Amerika.

Mexico wordt daar niet toe gerekend.

Mexico is het land van de Olmeken, de Tolteken, Azteken en Maya's...indianenstammen die tot het begin van de 16^e eeuw leefden in dit gebied en die voor prachtige 'herinneringen' hebben gezorgd...zoals de **Olmeken-hoofden** en *prachtige piramiden*.

Veel toeristen bezoeken Mexico om deze historische bouwwerken te bezichtigen. Daarnaast heeft Mexico een lekker klimaat. Veel kustplaatsen verwelkomen jaarlijks toeristen, zodat die van zon, zee en strand kunnen genieten. De vele prachtige koraalriffen zorgen ervoor dat *duiken* een populaire activiteit is.

Mexico City, de hoofdstad van Mexico is een van de grootste steden ter wereld waar zo'n 16 miljoen mensen leven (evenveel als heel Nederland). De stad ligt in een dal dat omringd is door vulkanen en heeft vaak last van smog (uitlaatgassen van verkeer en fabrieken die boven de stad blijven hangen).

De bodem van de landen van Midden-Amerika is erg vruchtbaar. Bananen, koffie, tabak, suikerriet kom je hier tegen. Daarnaast zijn er grote stukken *tropisch regenwoud*, waar de flora en fauna prachtig bestudeerd kan worden.

Door Panama stroomt het beroemde *Panamakanaal*, de verbinding tussen de Atlantische en de Grote Oceaan. Deze is voor de scheepvaart natuurlijk erg belangrijk.

De eilanden die ten oosten van de landen van Midden-Amerika liggen zou je er ook toe kunnen rekenen. Deze eilanden worden de **Cariben** genoemd. Cuba, Jamaica, Haïti, Dominicaanse Republiek, Puerto Rico... Je kent ze wel.

De G E H E I M E O P D R A C H T E N

De geheime opdrachten zijn zo geheim dat je juf of meester ze ook niet weet.

Hieronder zie je uit welke opdrachten je kunt kiezen. Bedoeling is dat elke opdracht door een groep wordt uitgevoerd en dat je de opdracht zo nauwkeurig mogelijk uitvoert. Belangrijk daarbij is dat je probeert je werkzaamheden zo geheim mogelijk te houden.

Bij de presentatie van je uitvoering vertel je dan aan de andere kinderen van de klas wat de opdracht was en wat je te weten bent gekomen.

De opdracht kan van alles zijn en over van alles gaan.
Zorg ervoor dat je een gave presentatie kunt houden!

Hier komen de opdrachten:

Geheime opdracht 1: **Helena**

Geheime opdracht 2: **Walt**

Geheime opdracht 3: **Mauna**

Geheime opdracht 4: **Steven**

Geheime opdracht 5: **Tipisch**

Tja... erg duidelijk is het niet... hoewel je er misschien wel iets uit kunt halen.

Veel succes met je onderzoek en de presentatie.

GEHEIME OPDRACHT 1

HELENA

'Helena' slaat op de naam Mount St. Helens, een vulkaan die in 1980 een enorme uitbarsting had.

Jullie opdracht bestaat uit een aantal onderdelen:

- A. Wat gebeurde er in 1980? Probeer zo nauwkeurig (van uur tot uur, van minuut tot minuut) de uitbarsting weer te geven.
- B. Maak een tekening van Mt. St. Helens + omgeving voor de uitbarsting en maak een tekening van Mt. St. Helens + omgeving na de uitbarsting.
- C. Waren er ook slachtoffers? Ga op zoek naar verslagen waarin dit te achterhalen is en zet dit op papier.
- D. Hoe gaat het momenteel met Mt. St. Helens? Vertoont de vulkaan weer tekenen van activiteit of slaapt hij?

Bonus: Verzamel informatie over vulkaanuitbarstingen en verwerk de info. op een muurkrant of PPP of ...

GEHEIME OPDRACHT 2

W A L T

Walt slaat op Walt Disney, bekend uit de filmwereld en de stripverhalenwereld.

Jullie opdracht gaat echter ergens anders over.

De opdracht bestaat uit verschillende onderdelen:

- A. Verzamel zoveel mogelijk informatie over de Disney-Pretparken die er zijn in Noord-Amerika.
Denk aan brochures, foto's, delen van parken, attracties, plattegronden, kosten e.d.
Verwerk alles wat je verzamelt in een soort tentoonstelling.
- B. Maak jullie eigen attractie top 10.
Wat zijn de 10 leukste dingen die je kunt doen? Geef zoveel mogelijk informatie over die attracties?
Ook dit wordt onderdeel van je tentoonstelling.
- C. Maak je eigen Disney-pretpark.
Ontwerp op papier jullie eigen pretpark en ga deze, de dag voordat je gaat Presenteren, maken met 'Kapla' en evt. ander materiaal.
Dat moet je NA school doen!

GEHEIME OPDRACHT 3

MAUNA

Mauna Loa is de naam van een zeer beroemde vulkaan op een van de eilanden van Hawaï. Jullie opdracht heeft daar mee te maken.

Jullie zijn de medewerkers van een REISBUREAU en gaan een reis organiseren voor toeristen. Tijdsduur: 1 week.

Zoals je begrijpt zijn er een aantal zaken die jullie moeten uitzoeken...

A. Wat is er allemaal te doen op Hawaï?

Neem Hawaï onder de loep. Uit welke eilanden bestaat Hawaï? Wat is er gaaf voor toeristen om naar toe te gaan...en maak een dagtour-programma (dus op maandag naar....., dinsdag....., woensdag.....).

Denk aan natuurverschijnselen, boottochten, musea etc.

Geef ook algemene informatie: waarmee moet je betalen, welke taal spreekt men, een kort stukje geschiedenis....e.d.

B. Geef een overzicht van de hotels waarin verbleven kan worden en zoek uit wat die hotels te bieden hebben?

Verwerk dit hoteloverzicht op een muurkrant.

C. Maak een KOSTEN-plaatje!

Dus: wat gaat dat allemaal kosten?

De vlucht naar Hawaï...het verblijf in het hotel...de kosten van de verschillende dagtours...

Maak hiervan een stencil dat je aan de toeristen (de andere kinderen van de klas) kunt geven en kunt toelichten.

GEHEIME OPDRACHT 4

STEVEN

Steven is de voornaam van een beroemde filmregisseur, die voluit Steven Spielberg heet. Over hem gaat jullie opdracht.

Jullie opdracht bestaat uit de volgende onderdelen:

- A. Zet de levensloop van Steven Spielberg op stencil en neem deze door tijdens de presentatie. (dus wanneer geboren, opleiding, films, prijzen e.d.).
- B. Maak een Filmoverzicht
Welke Films heeft Steven Spielberg gemaakt?
Gebruik voor ELKE film een a-3 blaadje en noteer van ELKE film:
 1. de titel
 2. een samenvatting van de inhoud
 3. het filmgenre (wat voor soort film)en maak er een toepasselijke tekening bij.
- C. Bestudeer met je groep de verschillende films en maak een top 5.
Bij de presentatie leg je uit hoe jullie dat hebben gedaan.
Zorg dat jullie de nr. 1 van jullie top 5 bij je hebt en regels met de meester dat ernaar gekeken kan worden.

GEHEIME OPDRACHT 5

TIPISCH

Tipisch slaat op een tipi. Een Tipi is een indianen-tent en daar gaat jullie opdracht over: DE INDIANEN VAN NOORD-AMERIKA.

Wat moeten jullie onderzoeken?

- A. Hoe leefden deze indianen-groepen? Denk aan hun woningen, kleding, jacht, totempalen, gebruiken enz.
Besteed speciaal aandacht aan hun geloof!
Maak hiervan een soort "Fototentoonstelling"
- B. Probeer te achterhalen welke indianenstammen er allemaal waren en waar ze leefden.
Verwerk deze informatie op een kaart van Noord-Amerika.
- C. Wat gebeurde er met de indianen toen - na de ontdekking van Amerika door Columbus - mensen uit Europa naar Noord-Amerika gingen.
- D. Rooksignalen, vreemde versieringen, de vredespijp... Ga op zoek naar interessante en bijzondere zaken die bij indianenstammen horen.

